

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL
Jaume Bofill

ivàlua ✓ Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Quin impacte tenen les activitats extraescolars sobre els aprenentatges dels infants i joves?

Presentació: Sheila González, doctora en Ciències Polítiques i Transformació social, investigadora i professora al Dept. De Ciència Política de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'Institut Infància.

Barcelona, 19 d'octubre de 2016

De quines activitats extraescolars parlem?

Activitats extraescolars

Punt intermig entre educació formal i educació informal

Activitats...

- ... durant els dies lectius
- ... en horari extraescolar
- ... certa regularitat
- ... objectiu educatiu explícit

De quines activitats extraescolars parlem?

Diversitat de programes

- Programes d'aprenentatge formal vs programes temàtics
Aprentatges formals / Artístics / Esportius
- Públics heterogenis o públics específics
- Durada i intensitat variable
- Etapes educatives
- Responsables voluntaris o professionals
- Proveïdor públic o privat
- Objectius estrictament educatius o habilitats psicoemocionals
- Mida del grup

Què ens preguntem?

- Serveix el lleure educatiu per a millorar els resultats acadèmics d'infants i joves?
- S'observa una millora en altres competències no acadèmiques?
- Quins elements caracteritzen els programes de lleure educatiu més efectius?
- Serveixen les activitats extraescolars per a reduir les desigualtats educatives que afecten l'alumnat més vulnerable?

Com responem les preguntes?

Aproximació metodològica: “Revisió de revisions”

12 meta-anàlisis

- Evidència robusta
- Temàtica: 6 sobre programes d'aprenentatges formals
4 sobre programes específics d'arts i/o esports
2 inclouen ambdós tipus de programes
- Participants: 6 alumnat ordinari
4 sobre alumnat desavantatjat
2 comparativa alumnat desavantatjat i alumnat ordinari
- Diversitat respecte a les característiques dels programes avaluades

Milloren els resultats?

En general

Impactes positius dels programes d'aprenentatges formals:

2 mesos per a l'alumnat ordinari i 2,5 mesos per a l'alumnat més vulnerable

Impactes positius però més baixos dels programes d'art i esports:

1 mes per al conjunt de l'alumnat

Milloren els resultats?

Quins resultats?

- Millora en el rendiment escolar: nota mitjana, proves, exàmens, abandonament escolar, elaboració de deures...
- Impacte sobre la lectura i les matemàtiques (ciències o llengua?)
- Promoció d'actituds positives cap a l'aprenentatge
- Increment d'expectatives formatives
- Efectes menors en àrees socioemocionals
- Resultats modestos en habilitats socials

Quines activitats són més efectives?

Les activitats més efectives es troben en:

- Programes centrats en aprenentatges formals però no només
- Vinculació amb el currículum escolar
- Metodologia més innovadora i experiencial, basada en l'evidència
- Classes individuals o amb agrupacions variades
- Programes ni massa breus (45h) ni massa llargs (100-200h)
- Responsables professionals i/o específicament formats

Quines activitats són més efectives?

A mode d'exemple:

Playing for Success

Regne Unit / Bèlgica / Països Baixos

A qui beneficien les activitats extraescolars ?

Perfil d'alumnes més beneficiats

- Alumnes de baix rendiment o alumnat de perfil socioeconòmic baix
- Beneficis diferenciats en funció de l'etapa educativa

Educació primària: rendiment escolar

Educació secundària: habilitats socials i actituds cap a l'aprenentatge

Quines activitats funcionen menys?

Limitacions / obstacles

- Programes artístics i esportius amb menor impacte
- Dinàmiques no desitjades si no es contempla el treball d'habilitats socials i/o psicoemocionals
- Programes lúdics sense contingut formatiu no mostren impacte sobre el rendiment escolar
- Programes desvinculats del currículum mostren efectes menys clars
- Activitats dirigides per voluntaris són menys efectives
- Activitats a la secundària mostren menor impacte sobre rendiment escolar
- Activitats en grups fixes impacten menys
- Metodologies tradicionals són menys efectives

Implicacions per a la pràctica

1. Incentivar activitats educatives atractives que combinin reforç escolar i activitats lúdiques
2. Ampliar les opcions de participació en el lleure educatiu de l'alumnat socialment desafavorit
3. Ressaltar la importància del lleure com a prevenció i no només com a compensador de baixos resultats acadèmics
4. Dissenyar les activitats d'acord als factors d'èxit

i... recollir dades i mesures que permetin avaluar!

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL
Jaume Bofill

ivàlua ✓ Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Quin impacte tenen les activitats extraescolars sobre els aprenentatges dels infants i joves?

Presentació: Sheila González, doctora en Ciències Polítiques i Transformació social, investigadora i professora al Dept. De Ciència Política de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'Institut Infància.

Barcelona, 19 d'octubre de 2016